

מדינת ישראל
הכנסת השנייה

ג.ש.

פרוטוקול מס' 2/62

מישיבת ועדת הכספים, שהתקיימה ביום ג'
ד' באדר ג' (9.3.54), בשעה 8.30

נוכחים:

- י. גורלי - היו"ר
- ח. לסקין
- ש. מז'רני
- ח. אריאב
- א. סטופ
- ח. רובין
- י. בדר
- א. הרצפלד
- ח. לסקין
- ק. לון
- ש. דיין

מזכירים:

- ד"ר סנדלסון - מטעם האוצר
- סר ארנון - מטעם האוצר
- סר אריאלי - מטעם האוצר
- סר לינד - מטעם האוצר
- סר ספינק - מטעם האוצר
- סר בזק - מזכיר הוועדה

סדר-היום:

- (א) המשך הדיון בחוק התקציב לשנת 1954/55 (אומדן ההכנסה).
- (ב) דיון על תקציב הוצאות ליבת 1954/55

היו"ר י. גורלי:

אני פותח את הישיבה.

ועדת הכספים
9.3.54
(אומדן ההכנסה)

ר.ש.ג

נצביע עתה על סעיף 2, 06 -
מס רכוש עירוני ומס רכוש

היו"ר י. גורני:

חקלאי.

י. גדר:
אני מציע בסעיף מס רכוש
חקלאי - 4 מיליון ל"י.
אני מבקש לקבל את תוצאות
מפקד הקרקעות שנערך בארץ.
את ההצבעה בסעיף זה.

ק. לוי:
אינני מערער על ההערכה
בתקציב, אולם בזמן הדיון
על החוק אציע שחרור משקים חדשים.

הצבעה

האומדן בסעיף 06 - מס רכוש עירוני -
2,600,000 ל"י - נתקבל

הצעתו של חבר-הכנסת גדר בסעיף 06 -
מס רכוש חקלאי - 4 מיליון ל"י - לא נתקבלה

האומדן בסעיף 06 - מס רכוש חקלאי -
800,000 ל"י - נתקבל

סעיף 10, 05 - מס מותרות; סעיף 11 - מס מסוייג
=====

י. גדר:
בסעיף מס מותרות אני מציע -
13 מיליון ל"י. בסעיף מס-
מסוייג - 2,600,000 ל"י.

הצבעה

הצעתו של חבר-הכנסת גדר בסעיף 10 - לא נתקבלה

הצעתו של חבר-הכנסת גדר בסעיף 11 - לא נתקבלה

האומדן בסעיף 10 - מס מותרות - 15 מיליון ל"י -

נתקבל

האומדן בסעיף 11 - מס מסוייג - 3,600,000 ל"י -
נתקבל

ג.ש.

טע"ף 12 - מט נסיעות חוץ - 1,000,000 ל"י
=====

ד"ר סנדלסון:

עד חדש דצמבר היה מט הנסיעות בעצם פיצוי מסויים עבור שער המטבע של לירה - דולאר לנסיעות. עם העברת השער ל-1.80 - הדולאר הקטנו בהרבה את שיעורי המסים. עכשיו מגיע המס ל-15% ממחיר הכרטיס בנסיעה באוירון. באניות המצב הוא מסובך במקצת, כך שאנו גובים 15% רק עבור המחלקה הראשונה. החברות שתדלות עכשיו עד כמה שאפשר למכור כרטיסים במחלקות האחרות, הפטורות ממס. הכנסותינו ירדו על-ידי כך בהרבה. אנו מציעים לתקן את הצו, ולהטיל מס גם על סוגי המחלקות האחרים באניות, פרט אולי לדורמיטורים. אני משאיר להחלטת האנייה אם-אחוז המס בעד נסיעה באניות צריך להשאיר 15%, או רק 10%.

אשר לאומדן, אני רוצה לציין כי השנה גדל מספר הנוסעים, לעומת השנה הקודמת - 40 אלף נוסעים ל-64 אלף נוסעים. אנו מעריכים השנה את מספר הנוסעים ב-80-90 אלף.

ההכנסות בחדשים ינואר ופברואר היו בטווח 55-50 אלף ל"י לחדש, אבל חדשים אלה אינם טפוסיים, כי בדרך כלל בחדשי החורף נוסעים פחות.

אני חושב שהכרחי להקטין את מספר הפטורים ממס. בחדש נובמבר ניתנו פטורים בטכום של 60 אלף ל"י. יש לנו לא פחות מ-12 קטגוריות המסוחררות ממס, בהן תופסת קבוצת הנוסעים, "השאלמות" את החלק הגדול ביותר. אני מבקש את חברי הוועדה להסכים להקטנת היקף הפטורים. ישנן רק שתי קטגוריות שהייתי מציע להשאיר: אנשים הנוסעים לצרבי ויפוי - כטובן באישור משרד הבריאות, ואנשים הנוסעים להשתלמות במקצועות חיוניים, אשר אינם יכולים להשתלם בהם בארץ.

י. בדר:

בכדי להשיג את האומדן של סיליון ל"י, יש צורך למכור כרטיסים בעד 6,600,000 ל"י. נוסף על זה, אני בטוח שכל נסיעה לחו"ל עולה לאוצר בטכום דביזיט נוסף. מס זה של 15% פירושו למעשה, שהשער של הדולאר לנסיעות יהיה 2,70 ל"י. אני חושב שרבים מהנוסעים מממנים את זמן מחייתם בחו"ל בדולאר יותר יקר.

אני בני אומר שיש צורך להחזיר את סתן היתרי היציאה; אבל אני באמת חושב, כי השחרור ממס יינתן אך ורק לסטודנטים ולחוליים טחוטרי אמצעים. אינני מסכים לסתן סובסידיות לנסיעות, ביחוד בזמן שקיים עוד אצלנו מס מסוייג כה גבוה על דברים הרבה יותר חיוניים.

א.מ. בניחובסקי:

אני מסכים להצעתו של חברי-הכנסת בדר, אולם עוד טרחיק

ר.ש.

לכת טטנו. אני מציע שנבטל בכלל את כל השחרורים,
ללא יוצא מן הכלל.

ח. מריאבי:
אני מסכים להצעתו של חבר-
הכנסת בדר, להשאיר את הפטור
מדך ורק לטקסים החיוניים ביותר, ובאופן המצומצם ביותר.

ש. דיין:
ברצוני לדעת אם חולים בעלי
אמצעים גם כן מקלים פטור.

בזמנו נאטר שהטס הגבוה יכול
להרטיע חברות זרות סלקיים קווים עם ודרך הארץ. האם
דבר זה התאמת?

נאטר גם שהטס יפחית את מספר
הנוסעים. האם זה התאמת?

האם האגודות הספורטיביות
המשלחות קבוצות לחו"ל, וקבוצות הנוער הנוסעות מקבלות
שחרור טטס?

האם האנשים הנוסעים לחו"ל
וחזרה יכולים לקנות את הכרטיס הלוך ושוב בטבע
טקוטי?

מה האחרון של אלה שקבלו
פטור טכין כל הנוסעים?

ד"ר סנדלסון:
במידה שאדם טביא תעודה מספרד
הבריאות, אין מספרד הטכס חוקר
אם הוא בעל אמצעים או חסר אמצעים. נוסף על כך, לעתים
קרובות הנסיעה היא ענין דחוף ביותר, ואין גם פנאי
לערוך חקירות טטוג זה. על כל פנים, אפשר להתנות שרק
טעוטי אמצעים יהיו פטורים טטס, אבל זאת צריכה לעשות
הוועדה. עלי לציין כי, כשליס טטספר הטילטים קבלו
פטור. לקבוצות ספורטיביות לא נתנו כל פטור.

עלי לציין כי היתרות של
חברות התעופה הזרות בארץ הולכות וגדלות, והטס לא
הרטיע אותן. אינני חושב גם שטס של 15% או אפילו 25%
יכול להקטין את מספר הנוסעים לחו"ל. אם אנחנו נשחרר
את הכרטיסים בדורסיטורים טטס, הרי קבוצות של נוער
ותלמידים ודאי יטעו בטחלקה זו ואז יהיו פטורים טטס.
כן גם בנוגע לאנשים נצרכים.

הגבייה של הטס היא פשוטה,
היות וקונים את הכרטיסים בבנקים והבנק כבר גובה את
הטס. חלק הכרטיסים בטבע זר ירד בהרבה.

ר.ש.

י. ברנ:
כדי להכניד על אלה הנוסעים
כתעירים, כסטודנטים וכד'
ואינם חוזרים - אני מציע שהם לא יהיה על כרטיס,
אלא על נסיעה. כלומר, 30% מס מטחיר הנסיעה הלוח
וטוב.

היו"ר י. גורי:
אני חושב שעלינו לסכם עתה
כמה דברים; א) אנו רואים
צורך בטכניקת יסודיים וטכניקת לכת בצד; ב) טכניקת
הטקנה שאנו, בהתאם לטכניקת האלה, רואים אפשרות
להגדיל את האומדן בסעיף זה. ג) על יסוד שתי
המסקנות האלה אנו מבקשים את האוצר להביא לנו הצעה
של תיקונים בצד והערכה חדשה של האומדן. אני חושב
שאפשר להעלות את האומדן ב-300 אלף ל"י.

י. ברנ:
אני חושב שאפשר להעלותו
ב-500 אלף ל"י.

ד"ר מנדלסון:
אם הוועדה מסכימה להעלות
המס ל-20%, הרי זה יכול
להגדיל את האומדן ב-400 אלף ל"י.

הצבעה

הוחלט להעלות את אחוז מס הנסיעות ל-20%

האומדן בסעיף 12 - מס נסיעות חוץ -
1,600,000 ל"י - ג ת ק ב ל

סעיף 15 - דמי רשיונות כלי רכב - 2,800,000 ל"י
=====

י. ברנ: (קורא את הרכב ההכנסה).

ד"ר מנדלסון:
פטורות בכלל מס סכונות
ממשלתיות, סכונות, טגן דוד
אדום, סכונות קופ"ח וכד'. אני רוצה לציין, כי
התשלום הטמוע אינו גבוה, כי המס מתחיל מ-20 ל"י
לשנה ומגיע בטכניקת היקרות ביותר ל-300 ל"י לשנה.

י. ברנ:
לדעתי צריך להוריד את כל
התשלומים האלה עד שיהיו
תשלומים אדמיניסטרטיביים גרידא - אולי החלק העשירי
ממשך עתה. יש צורך לבטל לגמרי את הבלו על בנזין;
כן יש צורך לבטל את הטובסידיה הניתנת לבנזין,
ולתת טובסידיה ישירה לחברות האוטובוסים. אני חושב
שאופרציה זו תתן לסדינה הכנסה של 5 מיליון ל"י.

ר.ש.

היו"ר י. גורלי:

אני חושב שטוב נעשה אם את
כל ההצעות מסוג זה כטו של
חבר-הכנסת בדר נרכז סביב הדיון בסעיף הסובסידיות.

ס. לונ:

בחישוב האומדן לרשיונות כלי
רכב אנו רואים פי המס על
טכוניות הטונעות בבנזין הוא הרבה יותר קטן, מאשר על
הטכוניות הטונעות בדיזל. לכאורה, זהו רק ניסוק
פיסקאלי. אבל ברור שהמדינה צריכה להיות מעוניינת לעודד
את טכוניות הדיזל; במדיניות המסים - להיפך - היא
טכנידה על טכוניות העובדות בדיזל. אני רוצה לשמוע
הסבר על כך.

ד"ר מנדלסון:

הכוונה היא לעודד שימוש
בטכונות סילזל, ואנו גם מצליחים
בכך. השימוש בסוג זה של טכוניות הולך וגדל.

אשר לחישוב של חבר-הכנסת
בדר, הרי אם נעשה את החישוב הנכון ונעלה אפילו את
השער ל-1.80 ל"י הדולאר נגיע לסכום של 4,5 מיליון
ל"י. זהו סכום די נכבד כשלעצמו, אבל אין זו הכנסה
מכס על בנזין.

ח. רובין:

אני מציע בסעיף זה לכתוב:
"2,200,000 ל"י, לאחר
הורדות ופטורים שלמים או חלקיים". כלומר, להוריד
800,000 ל"י.

ה צ ב ע ה

הצעתו של חבר-הכנסת רובין בסעיף 15 -
לא נתמבלה

האומדן בסעיף 15, בשני חלקיו, בהכנסה
הרבילה והסועברת - נת ס ב ל

סעיף 15 - דמי רשיונות שונים - 3,000,000 ל"י
=====

ד"ר מנדלסון:

את האומדן של ההכנסה
סרשיונות הרדיו לא העלינו,
אם כי יתכן שההכנסה תגדל בטקצת. מכס ובלו, כולל
דמי רשיונות של ביח"ר לסיגריות, למשקאות אלכוהוליים,
היח"ר לבירה, ביח"ר לטומבאק, ביח"ר לייצור טיגרים,
הסוכנויות של משקאות וטבק, החנויות העוסקות בכך
והרוכלים.

חידוש ניכר ישנו בסעיף
"בנקים". הם שילמו עד כה את האגרה שנקבע בפעם האחרונה

ר.ש.

בשנת 1947. מחזור הכסף והיסקף העסקים הבנקאיים גדלו בהרבה, ואנו ראינו צורך לשנות את הסכומים. התוספת המציאותית היא - 100 אלף ל"י במקום 20 אלף ל"י.

בסעיף חברות הביטוח - אין שינוי. אני מבקש שתשאירו את הסעיף הזה כפי שהוא, היות ובבינואר נקבעה העלאה מסויימת.

י. בדר:

אני חושב שאיננו יכולים להחליט על סעיפים אלה טבלי לעבור עליהם באופן יסודי ולבדוק את הפרטים. אני מציע שתקבע ועדת ששנה מצומצמת אשר תעבור על כל הסעיפים, תבדוק אותם ותראה מהי המציאות לאמיתתה.

היו"ר י. גנרי:

אני מסכים לכך. עוד נחזור לסעיף זה.

סעיף 17, 09 - ספרי אחוזה - 800,000 ל"י

ד"ר מנדלסון:

האומדן בסעיף זה הוא נמוך, הוא מבוסס על הערכת שרד המספטים. בחודשים האחרונים של השנה נכנסת כרגיל הכנסה גדולה יותר מאשר בחודשים הבאשונים. שרד המספטים העריך את האומדן ב-700,000 ל"י בלבד.

י. בדר:

אני ח"א את האומדן כבלתי מוצדק ביותר. בשלושת החודשים האחרונים של השנה נכנסים לפחות 300 אלף ל"י, ואז האומדן צריך להיות לפחות 1 מיליון ל"י.

ח. רובין:

צדק חבר-הכנסה בדר בדבריו, ועוד יותר מזה. לאחר שתקבל ההצעה לתיקון פקודת מס הבולים יגדלו הכנסותינו של הטאבו במידה ניכרת. ואני חושב שאפילו הערכה של 1,200,000 ל"י אינה מוגזמת. אני חושב שללא הפרזה אפשר אפילו לקבוע 1,5 מיליון ל"י.

היו"ר י. גנרי:

אנו נעביר גם את הסעיף הזה לוועדת הטשנה, ונזמין לישיבה את המסוגה על ספרי האחוזה.

ר"ש.

סעיף 18 - דמי שירותים שונים - 5,650,000 ל"י
=====

ד"ר מנדלסון:
אני מציע כי גם סעיף זה יעבור לוועדת המסנה. יש פה פירוט רב וסעיפים רבים, ומוטב יהיה אם ועדת המסנה תבדוק אותם תחילה.

היו"ר י. גורי:
ובכן, אנו מעבירים שלושה סעיפים לוועדת המסנה: (א) דמי רשיונות שונים; (ב) ספרי אחוזה; (ג) דמי שירותים שונים.

ח. רונין:
ברצוני להציע כמה הצעות בטעמים שלא הייתי בעת הצבעתם.

בסעיף מס רכוש חקלאי - אני מציע 400 אלף ל"י; מס רכוש עירוני - 3 מיליון ל"י.

ה צ ב ע ה

הצעתו של חבר-הכנסת רונין בסעיף מס-רכוש חקלאי - לא נתקבלה.

הצעתו של חבר-הכנסת רונין בסעיף מס-רכוש עירוני - לא נתקבלה.

ח. רונין:
את שני הסעיפים הנ"ל, אני מציע להעביר לסעיף ההכנסה הטועברת.

היו"ר י. גורי:
נדון בהצעה זו כשנגיע לדיון על הרשויות המקומיות, וזה קיור בתקציב ההוצאה.

ח. רונין:
בסעיף מס סותרות, אני מציע 15 מיליון ל"י - תוך שינוי המבנה הקיים. אני מציע למחוק את סעיף מס סטריינג.

ה צ ב ע ה

הצעתו של חבר-הכנסת רונין - לא נתקבלה

הצעתו של חבר-הכנסת רונין להעמיד את סעיף מס שבח מקרקעין על 500 אלף ל"י - לא נתקבלה

הכנסות מקרנות מסורה, מלוות וגביות - לתקציב פיתוח
=====

י. גורי:
אני מציע למחוק את סעיף 36.

ר.ש.

אם הצעתי זו תתקבל - אני
מציע הכנסות נוספות.

י. בדר:

מסיבות טקטיות, אינני מציע

שום הצעה נוספת.

ח. רובל:
בסעיף זה אני מציע להוסיף
כמה סעיפים: א) סילווה זהב;
ב) גביית פיגורים ממס-הכנסה; ג) הכנסות המדינה מריכוז
היבוא החיוני ביולי המדינה. את המספרים בסעיפים אלה
אטסור טחר.

י. בדר:
אני מציע להוסיף לסעיף 40 -
מכירת בתים - 9,300,000 ל"י
ולהעמידו על 10,000,000 ל"י.

ח. אריאב:
אני חושב שסעיף זה אינו צריך
לכלול רק מכירת בתים, אלא
מכירת רכוש בכלל, ואני מציע להעמידו על 6 מיליון
ל"י.

היו"ר י. גורי:
לאחר שסייעת הצעותיהם של חברי-
הכנסת בדר ואריאב, חושבני
שאיננו יכולים עתה להצביע על הסעיף הזה, אלא לסיים
את הדיון בו בישיבה הבאה, בנוכחותו של מר שטנר
ואולי גם של שר האוצר.

ח. רובל:
יש לי כמה הצעות נוספות:
סילווה חובה - מס רכוש
(תוך הרחבתם) - 18 מיליון ל"י. סעיף 42 ייקרא:
"סילווה פנימי מחברות ביטוח, בנקים ואחרים - 27
מיליון ל"י."

ש. בז'רנו:
בחלק זה של ההכנסות, אני מציע
להכניס סעיף נוסף: "מכירת
מניות מחברות מטלטלות ומחברות בהן משתתפת הטטשלה -
100 אלף ל"י". הכוונה היא לבטא באופן ברור את רצון
הכנסת, "הטטשלה תנקוט במדיניות של מכירת עסקיה
לידיים לא מטלטלות. בתקציב זה, אני מסתפק בסכום
סטלי, אולם העיקר בשבילי הוא הפרינציפ.

היו"ר י. גורי:
אני חולק על העקרון הזה,
וכן על הסכום. לדעתי, מדיניות
הטטשלה צריכה להיות הפוכה. ואם אוטרים שר האוצר
הכריז כי זוהי מדיניות רצויה, אני מבקש קודם כל
לבדוק את כל דברי שר האוצר, ולא להביא ציטטה אחת
מדבריו. אם חבר-הכנסת בז'רנו ירצה - נדון בשאלה זו
בנוכחותו של שר האוצר. אולם אם הוא מסתפק בהצבעה-מצביע.

ח. למדן:

אני הבנתי את הצעתו של חבר-
הכנסת בז'רנו בצורה זו, שהוא
אינו מציע כי המטסלה תמסור את החברות לידים פרטיות,
אלא שהיא תמשיך להסתתף בחברות האלה, אבל לא תהיה
לה כל השפעה בהן. אני חושבת שדבר זה חורג בכלל
מטטגרת הדיון בתקציב.

א. הרצפלד:

אחד הניסוקים לכך שהמטסלה
תחזיקה בידיה את מניות החברות
הוא הרצון לייצב את המטבע. מניה היא חלק בנכס, ואם
המטסלה תשקיעה כספים - המפעל שלה. שנית, מדיניותה
של המטסלה שלנו היא, שבכל מקום בו יש לה מניות, היא
לא תמכור אותן, אלא להיפך, וזה צריך להיות ברור.

ש. בז'רנו:

לא במקרה הצעתי את הצעתי.
יש לי השקפה מסויימת,
ואני חושב כי טועים אלה שדעתם היא, שהמטסלה פועלת
לטובת המדינה בכך שהיא מרכזת בידיה פעולות מסחריות.
ניסוקי החברים לא ישנו את השקפתי, ואני מציע
שיצביעו על הצעתי, או שידונו בה בנוכחות שר האוצר.

היו"ר י. גורני:

אנו עוברים להצבעות.

ה צ ב ע ה

הצעתו של חבר-הכנסת בדר, למחוק את סעיף 36 -
לא נמסבלת

הצעתו של חבר-הכנסת רובין להעמיד את סעיף
מילונה העצמאות על 46 מיליון ל"י - לא נמסבלת

האומדן של סעיף 36 - קרן התמורה של הסיילומים -
72,000,000 ל"י - נ ת ק ב ל

הצעתו של חבר-הכנסת רובין למחוק את סעיף 37 -
קרן התמורה של ההענקה - לא נמסבלת

האומדן של סעיף 37 - קרן התמורה של ההענקה -
80,000,000 ל"י - נ ת ק ב ל

האומדן של סעיף 38 - מילונה העצמאות ומילונה
הפיטוח - 45,000,000 ל"י - נ ת ק ב ל

היו"ר י. גורני:

את ההצבעה על סעיף 39 אני טאחד
עם סעיף הגביות על חשבון רבית

בהכנסה הרגילה.

ה צ ב ע ה

האומדן של סעיף 39 - גביות ע"ח הלואות (קרן)
ורכוש מטסלתי - 23,000,000 - נ ת ק ב ל

האומדן של סעיף 19 - גביות ע"ח רבית והכנסות-
13,200,000 ל"י - נ ת ק ב ל

ד.ש.

אני סודיע כי בסמכותי מהצבעה,
ואני יוסר לי את הזכות להודיע

ח. רובין:

בכנסת הודעה בענין זה.

אני מציע למחוק את כל הסכום
של 6,000,000 ל"י ממכירת בתיים.

אני חוזר על הצעתי בסעיף
טילווה חובה-מס רכוש - 18 סיליון ל"י.

הצבעה

הצעתו של חבר-הכנסת רובין בסעיף 42 - 27 סיליון -
לא נתקבלה

הצעות המוספת של חבר-הכנסת רובין - לא נתקבלו

י. ברך:
נוסף להצעתו של חבר-הכנסת
בז'רנו אני מציע סעיף:
100 אלף ל"י על חשבון הרווחים של המטשלה מחברות
ממשלתיות ומחברות בהן משתתפת המטשלה.

ח. רובין:
אני חושב שחבר-הכנסת בז'רנו
היטיב לעשות בהציעו את הצעתו,
היות וזה סחייב את חברי הוועדה להגיד בגלוי את דעתם
בענין זה. אני חושב שזוהי דרך בלתי נכונה ובלתי
רצויה.

היו"ר י. נורי:
אני דוחה את ההצבעה על
הצעה זו עד לבירור עם שר האוצר.

(המשך הישיבה - רשמה שה)

לפני כן רשמה רש

ש.ב.

הינו"ר י. גורני:

בהחילה ראוני לקרוא את דברי ההסבר.
(קורא עמוד 51 מחוברת דברי ההסבר).

ד"ר גרנון:

בטבלה שבועמוד 51 לקחנו בחשבון את
התוספת נטו. הטמת היא שישנן הגדלות
בסכומים גדולים קצת יותר, אין מניין ישנו מצום בפעולות
מטויימות, גם רן בסכומים לא קטנים.

ג. גורני:

ראשית כל בראוני להביע את דעתי
החיונית על דמת העבודה של מנגנון

משרד האוצר.

אני מאיע לכל ל את מנגנון מס
רכוש-טלווה חובה במספר הכללי של עובדי משרד האוצר.
יש הצדקה רק להפרדת מנגנון רשות הפיתוח והאפורטרופוס,
כי החוק קובע להם מעמד נפרד.

עם כי ציינתי את עבודתו היפה של
מנגנון משרד האוצר, אין זאת מותרת שאני מחייב את המדינות
הפיסקלית והפוזננסית של משרד זה. על זאת כמה וכמה
איני מייגב את התקציב הזה דמת קיפוחו של תקציב
הבטחון. האעמי היא ראשית כל להפחית לירה אחת מכל פרק
של התקציב, ונוסף לכך עוד לירה מתקציבו של בגף התקציבים.
אני מקווה שד"ר גרנון לא ירשה בכך הגעת יחס שלילי
לעבודתו ולעבודת עוזריו.

אני חושב כי הממשלה מפסידה כסף
רב על ידי כך שמסכנות הפקידות הגבוהה באוצר הינה די
גבוהה, ויש לתת לה תוספת מיוחדת או שכר מיוחד. קודם
כל אני מתכוון ביד לעובדים האחרניים בגוף המכס והגבלו.
אנשים אלה עומדים בנסיון קשה מיד, כאשר בידם להכריע
אם על אדם לשלם 10,000 או 20,000 לירות. הכרעתם היא
סופית, וצדאיגה העבודה שהם משתכרים רק 130 לירות
נטו לאדם. האוצר התוויל לשלם תוספת מיוחדת למפקחים
בגוף מס ההכנסה, ואני בטוח ששיטה זו תוסיף לאוצר
הכנסות מרובות. אולם יש להרחיב את התוספת הזאת גם
על פקידים אחרים, שמעמי שמועות מדפיצות מאד על המכס
שאי-אפשר אמנם להוכיחן, אך כנראה בכל-זאת מסתתר מאח
משהו. האוצר חייב לנקוט פעולה כדי להבטיח קודם-כל תנאים
מתאימים לעובדים אלה, על-מנת שלא יעמדו בלחץ כספי קשה
מדי.

ה. לטון:

אני מתכוונת לדבר על ענייני המדינה.
באחדות-דעות מוצר דובר על כל דרכות
ריכוז בנייני המדינה ליועציהם, שדך כמותן לאסוף יחד
כפליה. דעה כה זו, יגדון ה י. ל ידי דיעתו המסויי
ה ר ה י ג להטל על המדינה זבל האוצר י י המטען על
ההדדי ה מוניט של בנייני המדינה. עם על ידי יתקבלו
בנייני המדינה, י י ה י להקציה מסוייית לה להגדלת מספר
ההדדיים, י י כ י להטל זבל המדינה מספר הקודדי המדינה,
הפליצת ההכנסות.

הגיעו אלי שמועות שמתכוונים

להעביר את גביית מס ההכנסה מטכירים לארגון שיטפל בגיטוח האומי. אני מקווה שאין זו אמת, והייתי מבקש שיכחינו את הדבר. עם זאת אני מודאג מאד פן קיימת כוונה להקים לצורך הביטוח האומי ארגון שני מקביל למנגנון הגביה של מס ההכנסה. נדמה לי כי זו תהיה מעמסה קשה מדי ומיגתרת על המס. מאידך אין אני מתלהב גם מן הרעיון להעביר את תפקיד גביית דמי הביטוח האומי לאדמיניסטרציה הקיימת של מס ההכנסה. אני חושב כי יש לכך חסרונות ארגוניים וגם פסיכולוגיים. מבין שתי אפשרויות אלה, יש לשקול מה הרע במיעוטו. יתכן שיגיעו לידי מסקנה שבמקום להקים מנגנון מקביל במשרד העבודה, מוטב לאחד משרד זה עם משרד מס ההכנסה. יש ללא ספק אפשרות לאחד גבייתם של מסים שונים, אף על פי שגבייתם מבוססת על חוקים שונים. כך, למשל, אפשר לאחד את מנגנון הארנונה וגביית מס רכוש. איחוד הגביה היה מקל מאד על המזרח, נוסי ליעול שפטר היה להכניס על ידי כך בעבודת מנגנוני הגביה.

ח. רובינן:

אני מעריך שבענין הכות התקציבים התקדמנו במידת-מה לעקרון של ימח תקציבית. אין אני רואה לומר בזאת שהדבר כבר הושג, אך נעשו צעדים ראויים בכיוון זה. שנית, גם הכנת החומר שהובא בפנינו היא ראויית במידה רבה. אני מתרשם שחלה אצלנו התקדמות ראויית בגישה לבעיות פיסקליות הערכה זו, המכוונת הן לגבי העובדים האחרוניים במשרד המוצר והן לגבי הטר עצמו, וינה מחל יטה אף במשהו את בקרתי על הקו הכללי של משרד המוצר. אני חושב כי המדיניות הפיסקלית שלו תביא בהמשך ינה זו להשתקת חיי הכלכלה במידה רבה מיד.

אני רוצה להפנות את תשומת

הלב ליוקר הגביה הכולט בעיקר לגבי המסים העקיפים. כל המסים העקיפים גם יחד מכניסים 130 מליון לירות, ואילו מס ההכנסה מכניס 105 מליון לירות. אם אני מסווה את ההוצאות הכרוכות בגביה, אני מגיע למסקנה שאגף מס ההכנסה הגיע לרמה גבוהה ביותר של יעילות, או שבגביית המסים העקיפים יקרה מדי.

אני מציע לחסוך כמה עשרות

אלפי לירות על ידי מחיקת תקציב מחלקת המענק, שהוקצבו לה 22,000 לירות. אילו היתה אפשרות להצביע כאן על הכנסות בדולארים, היינו מצביעים גם נגד המענק, כי אנו מתנגדים לקבלתם.

אני מציע למחוק את הסעיף

"עבודות מחקר וחנות דעת של מומחים". במידה ונערכים מחקרים ומתקבלות חוות דעת של מומחים, אין נוהגים להתחשב בהם. אין אני מתנגד לשיחופם של מומחים, אך אם אין יודעים להפיק תועלת ממומחיותם, אין טעם להוצאה זו. אני מציע גם להפחית במספר את תקציב לשכת היר, כדי לתת ביטוי לקו הכללי.

9.3.54

תקציב ההוצאות לשנת 1954/55
(מירד הוצר)

אני חויב כי צריך להעלות את תקציב אגף מס ההכנסה, למטרה מסוימת של גביית הפגורים וגם כדי להקיף במידה מספקת את שכבות העצמאיים שלא נרללו.

עלי לומר כי אני מודאג מאד מהתפתחות מסתמנת, של ביטול הומוות לגבי העכירים. נכון לשארף לשיטה של האחדת הגביה ל ביטוח לומי ומה הכנסה לגבי עכירים, אין יחד עם זאת תביא שיטה זו למתן זפירות לטר האוצר להטיל על עכירים מס הפנסה על פי תקנות ללי קטר ברור עם החוק, מבלי שיימסר חשבון ומבלי שתהיה חובה על צריכת שומא.

אני חויב טאחד הכסלונות החסורים ביותר ב מח המסים, היה בגביית מס המותרות. הוצאה היא הפסד כספית וגם פגיעה חמורה בדרך המלם את המס והפלייתו לרעה לעומת היצרנים והינם השלמים יותר. מנגנון הוצר לא ידע להצור שילוח נכונות ביטוח זה אני חויב מסרד האוצר הגיע לגילוי חלק קטן בלבד של דרכי הברחת המס הזה. אם יונהג מס קניות לפי המוצע, יחמיד הדגר פלי ומה. זה יפתח זי מססחר הגלתי הוגן בדרך של רוכלות ומכירה אחרת, ויפגע באופן רציני בוססר הר יני וההוגן יותר. מכל מקום אני מציע למחוק את סעיף ההוצאה המוקדט למחלקת מס מסוייג.

אני חוטב כי ינה הפרזה רצינית בענין מס גולים, ואני רואה בוך פגיעה בטעילות הכלכלית בדרך כלל.

לי במקצב זה חזרה בלתי רצויה לשיטת קודמות של הצבת ההוצאות וההכנות של הפעלים המשלמים. אני רואה בסעיף המופיס המלי ליי הוצאה של 1,250,000 לירות. לא חייבתי עדיין במה מסתכמים תקי יבי כל המפעלים שהכנסותיהם והוצאותיהם רשומים באורה זו. זוהי פעולה חשבונית מלאכותית המקטיע את הקף התקציב.

ש. דיין:
בכל פעם שאנו באים לדון בתקציב, עולת אותן הדרישות על קיוצים במנגנון ויעול העבודה, מבלי שנוכל לבסס דרישות אלו על ידיעות מהשיות. ני מציע שחוקס מעכסיו ועדה מטעם מסרד האוצר שחפשי דרכים לקיוץ המנגנון ושירותים אחרים לקרות תקציב הסנה הנאה. כן אני מציע שחוקס ועדה מיומאטט מטעם ועדת הרספים, יתיעזר בעודת אנשי מסרד הוצר. אני מניח שאם תוך שנה זו תוגשנה על ידי ועדת מינה זו היעות, הן תהיינה מבוטסות על ידיעת הענין ובדיון על המקציב הגא לא נעמוד טוב על הצורך בהרנסת קיוצים מבלי שנוכל לבסס את דרישתנו.

היו"ר י. גנרי:

בעקבות הצעתו של חבר הכנסת
 בניחובסקי בקטר לאגף הפיקוח,
 רוצה אני להזכיר לחברי ועדת הכספים שבעקבות חיפולנו
 בדוח מס. 1 ומס. 2 של מבקר המדינה, הגענו בין השאר
 למסקנה שעל האוצר להקים מחלקה לפיקוח וטיפול מרוכז בכל
 ההלוואות. נינתו מתקציבי המדינה, ועיקוב על אופן השמוש
 בהן. המלצנו שדוח על פעולת המחלקה הזאת יוגש אחת
 לנה לוועדת הכספים. אין תפקיד זה מזדה בדיוק עם
 תפקידיו של אגף הפיקוח והוקם עכשיו במשרד האוצר,
 אם כי כלול במידה מסוימת בהגדרת תפקידיו.
 יש להטיל ספק אם המנגנון העומד לרשותו של אגף זה
 יכול למלא את כל התפקידים המוטלים עליו.

ברצוני לציין כי בעקבות ההלכות
 שנתקבלו בכנסת על פי הצעותיה של ועדת הכספים, החליט
 שר האוצר למנות ועדה מדרהוק שפעלה במשך שלשה חודשים.
 במצבים בידי כל הפרוטוקולים של הוועדה, שבדקה באיזו
 מידה ניתנו לביצוע ובוצעו המלצותיו של מבקר המדינה
 בשני הדוחים הראשונים שלו. אם אני בודק איזו התקדמות
 חלה לאחר הגשת המלצותיה של ועדה זו לשר האוצר ועם הקמת
 אגף הפיקוח, הריני מגיע למסקנה שהדברים מתקדמים בקצב
 מטי מדי. יש לזקוף קרב מטי זה רק על חשבון העדר
 מחלקה כזאת עד עתה. היא הוקמה רק באמצע שנת 1953,
 וזה היא לא תצוייד בכלים טובים, יש להטיל ספק אם
 היא תורל להפנות תשומת לב שר האוצר כדי להפעיל את
 האמצעים הדרושים לתיקון הלקויים שצויינו על ידי מבקר
 המדינה בדוחים שלו.

הערה שניה, לידיעתו של חבר
 הכנסת בז'ראנו: מתגבשת באוצר הצעה על ארגון הגבייה
 באופן מרוכז יותר, וחלוקתה לשי אזורי הארץ.

אשר לאיזוק גביית מס ההכנסה,
 הוקצבו במשך שנת התקציב האולפת 380,000 לירות להרחבת
 אגף מס ההכנסה, ועוד 600,000 לירות מתוספות בתקציב
 1954/55 - כלומר כמליון לירות במשך שנתיים. יתכן שסכום
 זה אינו מספיק, אך אין לומר כי לא נעשה מאמץ גדול
 בגדרי תקציב זה כדי לחזק את האגף.

בנוגע לקפוץ וזעזול, אני
 רוצה להסב את תשומת לבו של חבר הכנסת בז'ראנו לכך
 שקיים הבדל מהותי בין דרכי האפשרויות יעול מפעלים
 תעשייתיים ובין האפשרויות הקיימות במנגנון משרדי,
 העוגד כנר על יסוד מסורת מסוימת שקשה להתגבר עליה,
 הן בשיטות והן בעובדים. אין על פי כן, אני מסכים שאריך
 לעשות כל מאמץ כדי ליעל במידת האפשר את עבודת המנגנון.

אשר להצעת דיין, איני שולל
 אפשרות של הקמת ועדת מטעם ועדת הכספים, שתוכל
 להיפנות לענין זה. אינני גורס הקמת ועדה מטותפת.

בקטר לרישום הכנסות והוצאות
 מפעלים משלתיים טובים, הצענו לאוצר באנה הקודמת
 לרכז בדף מיוחד של התקציב את כל המספרים האלה, מבלי

9.3.54

תקציב ההוצאות לינואר 1954/55
(מסדר האוצר)

ו.ה.

לבטל את הליטה הקדמת של הפחתת ההכנסות בתחומי רל
מסדר. שמענו באורים שיטת נמוקין המחייבים לקיים
את הליטה הזאת, וזי על ידי כך מוניסים את המטרדיה
למסגרת ענינם יכולים לחרוג ממנה.

אני מייע שלא לדון עתה על
ענין גירוח ליזומי והקשר בינו למס ההכנסה. ענין זה
מטיל אינו בעל עדיין יתכן כי נוכל לשוב לענין זה
כאשר נדון שוב במס ההכנסה.

ק. לונז:
ראוני לבקש כי בפרוט התוכן
יצוינו לרק המטרדים,
אלו גם כל חלק שיש לו כותרת משלו.

ראוני לשאול אם מתפקידו
של אגף הגביה לגבות גם את הפגורים במשלום יאר המסים.

שבית, אני רואה הגדלה נכרת
בהוצאות המרגוניות הן במחלקת הגביות והן באגף מס
ההכנסה. לדעמי ההגדלה אינה עומדת בפרופורציה להקף
הגביה.

הערה שליטית בריוני להעיר
לענין היעול. אני חושב כי י לשים יותר לב לצד הטכני
שבדבר. שמעתי על שיטות מענינות מאד המקובלות בחו"ל
במפעלים ובמטרדים גדולים, ואני סבור כי עלינו ללמוד
ממסיון זה.

אני חושב שצריך היה להגיע
למיזור שהיא ידיעה על מידת ההשתמטות מתשלום מסים,
ביחוד מס ההכנסה. אני חושב כי אפשר לעלות מחקרים
ולקיים באמצעות מערך משלתי מסויים, או מבקר המדינה,
או המכון לחקר חברתי, למשל. אפשר לקבוע רובע מסויים
בעיר או במושבה, ולעגור מבית לבית כדי לעמוד על המצב
בשטח זה, תוך הבטחת סודיות מוחלטת לגבי פרטות שמות
האנשים הנחקרים.

ח. למדן:
באחת הישיבות שאלתי אם מסדר
מס ההכנסה אינו יכול לקבל
מן העיריות הודעות על הרשימות לבתי עסק שהן מוציאות.
שבית, אני מצטרפת לדעתו
של חבר הכנסה בניחובסקי שיש להגדיל את פעולת ההסברה,
על מנת שהאזרח יתחנך לרצות במשלום המסים לא רק חובה
אלו גם זכות.

ק. לונז:
אני רואה הוצאה של 200,000
לירות לביטוח של בנינים
ורכוש. ראוני לשאול אצל מי נעשה ביטוח זה.

מר ארזאלי:
זה רק מופיע בקולקוציות
כדי שהחיסוב של ההוצאות
יהיה ריזאלי.

ד"ר ארנון:

לשאלתו ל ד"ר בדר מדוע לא כללנו את מנגנון מלווה חוזה במסגרת הכללית של מנגנון הוצאה, עלי להשיג שופרסומי העוודים זה כלול יחד, יולם ההכנסות הנאות באמצעות המחלקה הזאת אינן הכנסות הכלולות בתקציב הרגיל, כך שאם כלול זה הוצאותיה של מחלקה זו בהוצאות התקציב הרגיל, תתקבל תמונה לא נכונה המסווה כך הוצאות אלו חלק של עובדי המשרד העוודים בטויל הכנסה מיוחדת, ולא כללנו אותם במסגרת הוצאה, לעוודיו עוב ים רובם ככולם למען הכנסות התקציב הרגיל.

בענין ההפחתות, הדוגמה של

המדפים המשלתי היא המדיקה ביותר את עזרתנו. הוצאות המדפים הם שלי מופיעות בתקציב פעמיים: פעם כהוצאה של כל משרד ומשרד (וסכומים אלה מופיעים בהכנסות אצל המדפים המשלתי) והוצאותיו של המדפים המשלתי עצמו. אם נעשה זאת כפי שמציע חבר הכנסת רובין, תופיע פעמיים הוצאה ורק פעם אחת הכנסה. מסוים כך אנו הולכים בדרך אחרת: במשרד משלם רושמים את התשלום בתור הוצאה בלבד, אך בתקציב המדפים המשלתי מפחיתים את כל הוצאות המופיעות וקציפים מארים, בתור הכנסה. בגרמנית מבחינים בין "Zahlungsstelle" ובין "Kostenstelle". אם אין רוצים לנפח את התקציב באופן מלאכותי, צריך ללכת בדרך בה אנו הולכים. אפשר היה לפרסם סכומים אלה רק במסגרת המשרדים או רק במסגרת המדפים המשלתי, אך אז לא היה מקבלת תמונה נכונה. בתקציב האנגלי, למשל, מצביעים על תקציבן של המדפים המשלתי במסגרת התקציב הכללי, ויילו תשלומיהם של המשרדים למדפים המשלתי מופיעות בצורה אינפורמטיבית בנפרד. אין אנו רוצים שהוצאה לא תהיה רשומה בתקציב, ולא תהיה מסגרת חוקית לאפשרויות התשלום של המשרדים בסעיף זה. כאשר עורכים את התקציב בצורה זו, אין הקף התקציב קטן יותר, כי אם להיפך.

דוגמה אחרת לשיטה זו, בה

אולי ישנם נמוקים חזקים יותר בגד שיטתנו, אפשר למצוא בהכנסות פעלי התחבורה. סעיף גדול של הפחתה מהווה סכר הטנלים בנטל. גודלו של סכום זה חלוי בתשלום שמקבלים מן האבצות, כלומר לעומת ההכנסה מן האבצות ישנה הוצאה תשלום לסבלים; אם מספר האבצות גדול, גדל התקציב ולהיפך. השנה פרטמנו הוצאות אלה בתור הפחתות: הפחתנו את הוצאות התשלום לסבלים מן ההכנסה ססקבלים מן האבצות. אין שייכות ישירה לתנועותיו של תקציב זה, לתקציב המדינה.

דוגמה שלישית: בתי חולים.

לאחר נסיון של שנה אחת הוברר כי בשעה שמשרד הבריאות אחראי לגביה, מתקבלות הכנסות גדולות יותר. אם הנהלות בתי החולים יודעות שההוצאות מותנות בהכנסה, אנו חושבים כי יעילות פעולתם גדולה יותר. אנו יודעים שבעבר היו מקרים שלם גבו בדייקנות תשלומים מן החולים, ואנו חושבים כי גמאי הנוכחי לא כדאי לנו לוותר על יתרון זה.

היו"ר י. גורני:

בישיבתנו מחר ישיב מר אריאל על שאר שאלות חברי הוועדה.